

Orhan Erinç

Hukumumuzun Çelenk'i
Cumhuriyet Gazetesi, 7 Mayıs 2011



Ne yazık ki dönüp dolaşıp “*Hukuk mu guguk mu?*” tartışmalarının ön plana geçtiği bir sürece girdik.

Hukuka politika bulaştırma alışkanlığı, çok partili dönemle daha da öne çıktı. İşin kötüsü yasa yapma yetkisini kazanan her siyasal parti, kendi siyasal görüşünü yaşama geçirme hakkını da kazandığını varsaymaya başladı.

Böylece de uygar dünyadan soyutlanmış bir hukuk düzenimiz oldu. Avrupa Birliği kazanımlarını geçerli kılma iddialarını kâğıt üzerinde bırakmaya niyetli yöneticilerimiz nedense hiç eksik olmadı.

Hukukun söyleyecekleri ile siyasetin söyleyeceklerinin eşdeğerde sayılması yanlışından bir türlü kurtulamadık.

Siyaset, örgütlenme açısından kimi kişiler için olmazsa olmaz bir niteliğe dönüştürülünce sanıldı ki hukuk da aynı değişime ayak uyduracak.

Oysa hukuk herkes için gerekliydi ve ona göre de örgütlenmeliydi. Kuralları yansıtacak yasalar bu yaklaşıma göre oluşturulmadığında bugün yaşadıklarımızla karşılaşmamız da kaçınılmazdı.

Hukukta kullanılacak sözcük ve kavramları kolye yapan usta bir kuyumcu gibi seçmek ve sıralamak yerine politik cümleleri yeğlemek, sonra da suçu başkalarına atarak kurtulmaya çalışmak bize özgü bir geleneğe dönüştürüldü.

Sırtında yumurta küfesi taşımadığına inanan siyasetçilerimiz var oldukça bu geleneğin değişeceği de yok denebilir.

Hukukta geçerli kılınacak sözcükleri seçmedeki özensizliğimiz, siyasette de kendisini gösteriyor. Başbakan'ın, **Pamuk** davası için İstanbul'a gelen Avrupa Birliği (AB) ve Avrupa Parlamentosu (AP) yetkililerini eleştirmek için söylediği şu sözler, kulaklara küpe olması gereken bir değerde: “*Aynı şeyi Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde (AİHM) de yapsınlar ya, orada niye yapmıyorlar. Orada hak hukuk çiğneniyor, orada niye yapmıyorsunuz?*”

Bu cümlelerin amacı, söz konusu mahkemeye türban kararı nedeniyle duyulan kızgınlığı dile getirmek. Ama altından çapanoğlu çıkacağı düşünülmemiş. Çünkü bu cümleler, istemeden de olsa Türkiye'de “*hak ve hukukun çiğlendiğini*” de ifade ediyor. Tıpkı yasalar yapılırken verilen bir önergeyle maddelere sokulan siyasal görüşlerin, bugün başımıza açtığı dertler gibi.

★★★

Hukumumuz, sanki bir kördövüşü görüntüsü vermeye zorlanıyor ama Allah'tan karamsarlığa düşmemizi önleyen hukukçularımız var.

Bunların en önde gelenlerinden biri de Avukat **Halit Çelenk**. Atatürk Cumhuriyeti ile yaşıt bir hukuk abidesi.

Türkiye İnsan Hakları Kurumu, kendisine 10 Aralık 2005 günü düzenlenen törenle İnsan Hakları Ödülü verdi.

Hukuk alanında ustaların ustası olan Çelenk'in konuşması, aynı zamanda insan hakları konusunda önemli uyarıları ve saptamaları da içeriyordu.

"Bu toplantı, Amerika'nın başını çektiği uluslararası emperyalizmin insan haklarını vahşice çiğnediği bir döneme rastlamaktadır. Amerikan ve İngiliz paralı askerleri, Afganistan'ı ve Irak'ı işgal etmişler, yüz binlerce insanı katletmişler, Mezopotamya uygarlığının yapıtlarını yağmaya açmışlar, Guantanamo'da ve Ebu Garib'de Irak halkına en vahşice işkenceleri yapmışlar, yakın zamanda öğrendiğimize göre bu işkenceleri uçaklarda birçok ülkeye yaymışlar, Cenevre Sözleşmesi'ni çiğneyerek hukuk tanımazlığın yeni örneklerini vermişlerdir.

Öyle ki Amerika'nın bu ülkelere demokrasi ve özgürlük götürme yalanı karşısında kimi çevreler, bu tutumu kara mizah olarak, insan hakları emperyalizmi olarak nitelemiş ve alay konusu yapmışlardır. "

★★★

82 yıllık bir yaşam sürecini ve o süreçte demokrasimize, hukukumuza yaptığı katkıları anıtsal bir çelenk olarak nitelemek, haksever olmanın bir gereğidir. Bu duruma ancak kendisini tanıyor ve aynı gazetede yazı yazıyor olmanın gururunu ekleyebilirim.

Çelenk'in özelliklerini en kısa biçimde eşi **Şekibe Çelenk** özetliyor:

"Halit'i tanıdığımdan beri en başta gelen özelliği, inancından, düşüncesinden bir gün dahi taviz vermeden aynı çizgide bugüne kadar ilerlemiş olması. "

★★★

Alıntıladığım yazı bu köşede 19 Aralık 2005'te yayımlanmıştı. Saygın ve anıt hukukçu Çelenk'i dün sonsuzluğa uğurladık. Eşine, ailesine ve kendisini yaşamlarında örnek alanlara başsağlığı diliyorum.

★★★

Cumhuriyet, bugün 87'nci görev yılına başlıyor. Geride kalan süreçte emek verenlerle okurlarımıza teşekkür ve saygılar sunuyorum.